

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 43.

Ljubljana, petek 21. februarja 1936

Leto II.

Človek mora ostajati pri veri, da je nezaprpadljivo zapopadljivo, sicer ne bi vladal.

Goethe.

Dnevna pratika

Petek, 21. februarja 1936. Katoličani: Eleonora. Pravoslavni: 8. februarja, Teodor.

Deurne lekarne v Ljubljani

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; Hočvar, Celovška cesta 62; Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Vreme

Jugoslavija. Oblačno in deževno vreme po vsej državi. Temperatura se je dvignila. Najnižja Zaječar — 1 C, najvišja Ercegnovi 15 C.

Napoved za jutri: Razvedritve v zapadnih krajih in v Primorju. Oblačno z dežjem. bo v sredini države in v vzhodnih delih Primorja. Temperatura se ne bo spremenila. — Sonce vzhaja ob 6.32, zahaja 17.23.

Dunaj: Nestanovitno megleno vreme.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek 21. februarja ob 15. uri Vesela božja pot. Dijaška predstava, cene od 5 do 14 Din.

Sobota 22. februarja Pesem s ceste. Izven. Globoko znižane cene.

Nedelja 23. februarja ob 15. uri Frak ali od krojačka do ministra. Izven. Izredno znižane cene, od 10 Din navzdol. Ob 20. uri Tuje dete. Izven. Znižane cene, od 20 Din navzdol.

OPERA

Petek 21. februarja zaprt (generalka).

Sobota 22. februarja APropos, kaj dela Andula? Premiera. Izven.

Nedelja 23. februarja ob 15. uri Madame Butterfly. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri APropos, kaj dela Andula? Izven.

Kino

Matica: Intimni svet.

Ideal: Peer Gynt.

Sloga: Mladost zmaga.

Union: Poslednja ljubezen.

Kino Narodni dom Kranj: v petek, soboto in nedeljo »Meksikanska ljubezen«. Pride »Sequoia«.

Borza

Za 21. februar

Današnja povprečna vrednost tujega denarja

Dinarjev

1 hol. goldinar	28.66
1 nemška marka	17.55
1 belga	7.35
1 šv. frank	14.27
1 ang. funt	215.52
1 am. dolar	42.90
1 fr. frank	2.78
1 Kč	1.81

V privatnem kliringu

1 avstr. šilling	9.45
1 nemška marka	14.40
1 angl. funt	253.00

V kleti zakopan ponarejen denar — Usodna izpoved pred poroko — Zagoneten vlom, osumljenec oproščen — Mesto jo je pogoltnilo — Pojasnjeni vlomi v Kranju — Tehnični proračun naše banovine — Boje se maščevanja

Abesinci

Addis-Abeba, 20. febr. Dopisnik agencije »Radio« poroča s severnega bojišča, da utrjujejo Italijani svoje postojanke. Nekatere čete preganjajo čete rasa Sejuma in Kase, tu pa tam se vname med manjšimi oddelki boj, posebno v okupiranem ozemlju Galla, ki se nahaja južno Makale. Uradno se doznava, da pripravljajo Italijani napad na strateško točko Beddo. Iz Addis-Abebe so bila danes poslana velika ojačenja rasu Sejumu in Kasi, ki bosta z vso verjetnostjo zadržala italijanske čete. Italijanska artilerija bombardira vse postojanke, kjer so se utrdili v zadnjih 24 urah Abesinci. Zapadna fronta se je tudi nekoliko pomaknila proti jugu in to po skupnem sporazumu rasov, Ajela, Imra in Buruja, vendar samo zato, da se obdrži skupna veriga in vez z vojsko rasa Sejuma. Kljub italijanskim uspehom južno od Makale, so Abesinci še vedno v posesti reke Takaze.

Abesinska ofenziva na jugu

Addis Abeba, 20. febr. Dopisnik agencije »Radio« poroča z ogadenške fronte: Danes ponoči in proti jutru so pričele abesinske čete rasa Nasiba s prodiranjem pri Kuratiju v smeri proti Demareju. Italijanske čete so takoj pričele s protinapadom in so na nekaterih mestih zadržale abesinske čete. Na drugih mestih pa so abesinski vojaki v kritju noči napadli italijanske järke.

Proti poldnevu so se pojavili italijanski avijoni, ki so bombardi-

rali abesinsko vojsko, ki pa ni utrpela znatnih izgub. Bombardirali so tudi Kurati, misleč, da se nahaja v njem generalni štab rasa Nasiba. Tudi vsa brdska artilerija je bila v akciji. Abesinci štejejo okoli 40 mrtvih in 82 ranjenih, dočim izgube na italijanski strani niso znane. Kot so Abesinci opazili, vojska generala Grazianija v Ogadenu ni mnogoštevilna, ker so skoraj vse čete poslali k Dolu. Radi tega bodo Abesinci skušali čimprej prodreti, še preden dospo ojačenja iz Ualuala in Dola.

Mussolinijevi posveti

Rim, 20. febr. T. O. poroča, da je konferenca med Mussolinijem in britanskim ambasadorjem, sirom Ericom Drummondom, trajala pre-

cej časa. Razgovarjala sta se o vseh evropskih vprašanjih, posebno pa se je Drummond dokotknil točke glede bombardiranja angleškega Rdečega križa od italijanskih letalcev v Vzhodni Afriki. Istočasno je zvedel dopisnik, da italijanski politični krogi zanikujejo vest, po ka-

V Floridi sije sonce. Slika kaže lepotice z obale v Miami, ki uživajo v žarkih, medtem ko se v Njujorku tresejo od mraza

Najnovejša poročila glej na strani 7.

Joan Crawford, ki igra glavno vlogo v filmu ljubezni, strasti in pustolovščin »V zlatih okovih«. Oglete si ga v ljubljanskem Elitnem kinu Maticil

teri je baje abesinski cesar Haile Selasije predlagal, da bi se vršila pogajanja za sklenitev miru v Vzhodni Afriki.

Avstrijski razgovori v Italiji

Rim, 20. febr. Razgovori med Suvichem in avstrijskim zunanjim ministrom so se sukali okoli podnavskega vprašanja. Baje se je sklenilo, da se bo sledilo liniji, ki je načrtana v rimskem sporazumu iz leta 1934.

Izgredi v Madridu

Madrid, 20. febr. Grupa odpuščenih uradnikov katalonske vlade izza oktoberskega upora 1934. je vdrla v službene prostore in pregnala sedanje uradnike.

Madrid, 20. febr. Ministrski predsednik je izjavil, da je za državnega podsekretarja v ministrskem svetu postavljen Fernandez Olerita.

Madrid, 20. febr. Poročajo, da bo levičarski blok dobil preko 250 mandatov. Včeraj zvečer se je zbrala povorka manifestanov, ki je krenila na trg Puerta del Sole in priredila manifestacije novi vladi. Na balkonu se je pojavil ministrski predsednik Azana, ki je imel na manifestante dolg govor. Obljubil je, da bo nova vlada popravila vse krivice, ki so jih storile prejšnje vlade, ter tudi rešila predlog glede amnestije.

Dnevna kronika

— Umrli so; v Ljubljani ga. Helena Tomc, rojena Svetelj, bivša gostilničarka pri »Lozariju«; v Braslovčah pa posestnik g. Jože Puncer, star 69 let. Žalujocim naše iskreno sožalje!

— Službene novine št. 38. objavljajo, da je državno tožilstvo prepovedalo prodajati in razširjati št. 9. tednika »Odjek«, ki izhaja v Zagrebu.

— Plazovi zemlje. V občini Nevlje pri Kamniku se je utrgal po dežju velik plaz zemlje ter zasul strugo Nevljice, ki je tukaj široka do 15 m. V nevarnosti so tudi blizu stoječe hiše.

— Združeni sta občini Rogaska Slatina zdravilišče in Rogaska Slatina okolica v šmarnem srezu po uredbi v smislu pooblastil zakona o kmetijskih občinah, katero je podpisal dr. Korošec, notranji minister.

— Odlikovanje. Z redom jugoslovanske krone 4. stopnje je odlikovan dr. Franči Obertot, predsednik čehoslovaške tujske pisarne Čedok. Znani naš umetnik ter virtouz na violini, Zlatko Balokovič, ki se trenutno nahaja na turneji v Ameriki, je prejel bolgarsko odlikovanje za kulturne in človekoljubne zasluge 2. stopnje. Čestitamo.

— Diplomiral je za inženjerja šumarstva na univerzi v Zagrebu g. Davorin Karba iz Maribora. Čestitamo!

— Premeščenja pri železnici. Višji kontrolor Rudolf Mejak je premeščen z glavnega kolodvora v Ljubljani k splošnemu oddelku ljubljanske direkcije, višji pristav Fran Hvastja s strojnega oddelka v splošni oddelki, in kontrolor Ivan Uran z Zidanega mosta na postajo Kraljevec—Prelog.

Poslanski klub JNS

Kakor poroča »Jutro« iz Beograda, se bo z ozirom na splošno reorganizacijo Jugoslovanske nacionalne stranke izvršila prihodnje dni tudi v nar. skupščini nova pregrupacija poslancev. Dosedanji Neodvisni klub jugoslovanskih nacionalnih poslancev je sklenil, da v celoti prestopi v klub JNS, ki se bo po vzgledu kluba JNS, v senatu formiral tudi v nar. skupščini. Novemu klubu se bodo pridružili tudi mnogi poslanci iz Narodnega delovnega kluba, med njimi, kakor se govori, skoraj vsi njegovi slovenski člani. Tudi v sedanjem Jevtičevem klubu se je mnogo poslancev že izjavilo za pristop v klub JNS. Priprave za ustanovitev novega kluba bodo najbrž gotove že tekom tega tedna.

Pa tudi v vodstvu JNS se pripravljajo spremembe. O tem bo v kratkem sklepala seja ožjega glavnega odbora JNS. Vrhovne posle stranke naj bi v bodoče opravljal predsednik skupno z generalnim sekretarjem in posebnim 12-članskim odborom, ki bo merodajen za politiko in taktiko stranke. V kratkem se bodo pričele konference stranknih zaupnikov v raznih delih države.

Izsleden vlomilec

ki je vlamijal v Mayerjevo elektrarno v Kranju

Kranj, 20. februarja. Pred dnevi je bil zopet izvršen vlom v Mayerjevo elektrarno. To pot je policiji uspelo, da je tatu prijela. Vse zadnje vlome je izvršil neki 18 letni fant, kateremu so bile razmere poznane.

Pri »delu« ga je zalotila Mastenova služkinja, ki je s hodnika zavpila, nakar je vlomilec pobegnil. Ko se je vrnil nazaj v kubinjo, je fant prišel znova manipulirati okrog pisarniškega okna. Služkinja je tedaj šla na dvorišče, kjer je našla mladeniča, o katerem ni niti slutila, da je vlomilec. Pozvala ga je, naj gre z njo pogledat, kdo vlamija. Ker nista ničesar odkrila, se je služkinja vrnila v hišo, medtem se je mladenič spravil zopet na delo.

Pri tem sta ga pa zasačila mestna stražnika. Fant je zbežal, stražnika

sta pa ugotovila, da je nekdo vlomil leseno Polkno. Služkinja je povedala, da je s tistim mladeničem ogledovala poslopje, toda ni nič sumljivega odkrila.

To se je stražnikoma zdelo sumljivo, zato sta šla na fantov dom, kjer sta mladeniča zaslišala. Priznal je, da je on vlomilec. In sicer novembra in decembra je vsakokrat odnesel po 150 dinarjev. Pri zadnjem vlamu 3. februarja ni mogel vlomiti, ker je elektrarna dala napraviti železne prečke. Sedaj pa je hotel z vijakom odvit te prečke, toda je bil zasačen.

Priznal je, da je hotel služkinjo, ko ga je ta našla na dvorišču, preslepiti s tem, da ji je svetoval, naj stvar naznani, da bi odvrnil od sebe sum. Pri vseh vlomih se je mladenič posluževal žice, noža in dleta.

Razmere v grofovskem rudniku

Pomagajte bednim rudarjem

Globoko pri Brežicah, 18. II. Pri nas je bil doslej popolnoma zapuščen nekdanji premogovnik. Naši mali ljudje živijo v sila težkih razmerah, prav v takih, kot jih je svojčas navajal »Glas naroda« pod naslovom »Gospodarski srednji vek na kmetih«. V tej stiski je zato bila otvoritev zapuščenega premogovnika našim malim ljudem luč upanja in možnost zasluzka. Skoraj pol leta že spet obratuje premogovnik. Zaposlilo se je okoli 40 delavcev, večinoma družinskih očetov.

Kakor je vse hvale vredno, da je v našo dolino prišla spet možnost zasluzka, tako je treba na drugi strani ugotoviti prežalostno dejstvo, da v premogovniku vladajo neznosne socialne razmere. Delavstvo je brez posebne zaščite, večina jih niti ni zavarovanih. Za ustrezajoče higijenske razmere ni v najmanjši meri poskrbljeno. Pri delu gazijo delavci v blatu in vodi, kar je zdravju skrajno škodljivo. Delo opravljajo brez kvalificiranega vodje.

Zasluzek je majhen. Povprečno zaslužijo vozači za 8 urno delo največ do 15 dinarjev, kopači pa 20—25 dinarjev. Kljub nizki mezdi bi še nekako šlo, ko bi se zaslužek redno plačeval. Večina delavcev je družinskih očetov, ki jih doma z veliko težavo pričakujejo, ko prinesejo tiste trdo zaslužene dinarje. Zaostanek s plačili pa je čedalje večji. Plačuje se le v obrokih, po 30 dinarjev in podobno.

kar pa pri številni družini nič ne izda.

Čigav je prav za prav na novo otvorjeni premogovnik, se ne da ugotoviti. Ljudski glas pravi običajno, da je last nekega grofa. To pa naposled tudi ni tako važno. Poglavitno je, da se čim prej napravi temeljit red, se delavstvo zavaruje in mu omogoči, da bo delalo v človeških razmerah, ki bodo ščitile zdravje in obvarovale številne družinske očete pro-pasti.

V nekaj vrstah

— Bolgarija pred vstopom v Balkansko zvezo? Na povratku iz Londona se je ustavil nekaj časa v Sofiji turški zunanji minister Ruždi Aras, ki je imel v vlaku razgovore z bolgarskimi državniki. Novinarjem je izjavil, da zastopniki držav Balkanske zveze smotreno nadaljujejo svojo akcijo za združitev obeh balkanskih držav v okviru Balkanske zveze.

— Železniška katastrofa v Bolgariji. Zaradi velikega snežnega viharja, ki je oviral pogled na svetlobne signale, se je na postaji Asparuovo blizu Stare Zagore pripetila huda železniška nesreča. Potniški vlak, ki je zavozil na postajo, je trčil v tovorni vlak. Doslej so ugotovili 10 smrtnih žrtev, med njimi pet železničarjev. Osem potnikov je bilo ranjenih.

— V Italiji imajo novo državno podtajništvo za zunanjo trgovino in devizni promet. Gre za obsežno ustanovo, ki bo imela skoraj 2000 uradnikov. Ustavovitev tega podtajništva pomeni nadaljnji korak k poddržavljenju vsega italijanskega gospodarskega življenja. Novemu državnemu podtajništvu bo načeloval Felice

Beseda dneva

Tisti dan, govori Gospod, zberem, kar je šepavo, in spravim vkup, kar je zavrženo, in nje, s katerimi sem hudo ravnal; in storim tisto, kar je šepalo, za ostale nek, in tisto, kar je bilo daleč zavrženo, v mogočen narod; in Gospod jim bo kraljeval na gori Sionu odslej do vekomaj.

(Sv. pismo: prorok Miha, pogl. 4, 6—8.)

Kneginja tihotapka

Maribor, 20. febr.

Na kolodvoru v Mariboru, ki je glavna obmejna postaja za potnike proti severu, imajo večkrat opravka s tihotapci, ki skušajo prenesti brez carine čez mejo saharin, vžigalnike, obleko, perilo, pa tudi tuje valute.

Da na postaji carinski uradniki ne poznajo razlike med proletarsko in plavo krvjo, je spoznala te dni sama kneginja Izabela Windischgrätz, rojena princesa Hohenlohe.

Vozila se je v prvem razredu brzovlaka proti Dunaju. Vprašali so jo, kakor druge potnike, ali ima s seboj kaj denarja, ko potuje v inozemstvo. Kneginja je izjavila, da ima nekaj tisoč dinarjev, kar se je zdelo uradniku neverjetno. Da bi taka dama potovala v inozemstvo s tako majhno vsoto, ki bi ji zadoščala samo za dva ali tri dni na Dunaju! Kneginja prebiva namreč stalno na Dunaj. Proti njej so pa vložili Bogenšperk pri Litiji pa hodi vsa ko leto na ododih.

Uradnik je zahteval, naj aristokratinja preiščejo v posebni sobici, kjer opravljajo delikatne telesne preiskave. In res, v nekem skritem mestu njenega telesa so našli okoli 1000 lir, katere je hotela kneginja vtihotapiti v Avstrijo.

Potem ko so ji zaplenili denar, se je kneginja odpeljala naprej na Dunaj. Proti njen so pa vložili ovadbo. Zakon kaznuje take zločine z denarno kaznijo od 500 do 500.000 Din.

Radio Ljubljana

Petek, 21. februarja. Ob 11: Solska ura, Drobno kolesje velike narave, Arnost Adamič, 12: Koncertni plesi, plošče, 12.45: vreme, poročila, 13: čas, obvestila, 13.15: Glasbene slike, plošče, 14: vreme, borza, 18: Ženska ura, Vzgoja mladoletnega otroka, Mailla Golob, 18.20: Obertova suita, plošče, 18.40: Pravno predavanje, 19: poročila, 19.30: Narodna ura: Jugoslovani na olimpijadi v Ga-Pa, dr. Mladen Marović, prenos iz Zagreba, 20.20: Prenos z Dunaja, 22: čas, poročila, 22.30: angleške plošče.

Vrtnarski mojster, ki je vcepil svojemu učenčku prevelik čut za delo in pridnost: Smrkavec, zdaj bi pa rad vedel, kaj ti meša glavo! Že drugič si vsadil to staro metlo!

Zagoneten vlom pri monsinjorju

Plen so našli v postelji oproščenega zidarja Franceta

Ljubljana, 20. febr. Od pol 9. smo zadnjič sedeli na št. 79. in si ubijali glavo brez južine, prigrizka ter zakuske vse dolgo dopoldne, ko je pri frančiškanih zazvonilo poldne. Tedaj nam pa drž. tožilec dr. Lučovnik kar meni nič, tebi nič brez naročila in vprašanja servira pol kile najfinejše ogrske salame, pet četrti kile delikatnega stiškega sira, poldrugi liter doma pripravljene marmelade in 4 kg fig, takih fig, ki jih dobite v lepo poslikanem zabojčku. Vse kakopak prima-primisima, saj je bilo

iz monsinjorjeve shrambe

Ceprav so bile dobrote samo v obtožnici, so delovale neverjetno. Poslušalstvo je glasno pričelo pozirati sline in tudi najtrdovratnejši ter najvstrajnejši abonirani poslušalci so pri nadaljnjem obravnavanju pričeli bežati iz nabite dvorane. Večina takih, ki prihajajo semkaj, da bi pri poslušanju zanimivih primerov in poučnih zgledov pozabili na svoj prazni želodec — sedaj pa nenadoma tak atentat na njih uspavani apetit! Naj nam Bog grehe odpusti, ali tudi tisti, ki smo morali ostati, smo se vicali in premagovali še dobro uro.

Po Novem letu drugo noč so zmanjkale iz monsinjorjeve shrambe sedaj paniko izzivajoče delikatese, iz kuhinje pa 318 Din, denarnica s 20 Din in še dve hranilni knjižici z vlogama v skupnem znesku nad 16.600 Din, obe last monsinjorjeve gospodinjice Tončke.

Zjutraj je bilo po kuhinji vse razmetano in po tleh nemarno pomazano od blatnih čevljev. Spomnite se samo na dež in brozgo! Na vrtu v utici so našli cekar, z marmelado pomazano steklenico ter zabojček in še nekaj fig poleg nje. Takoj, ko je monsinjor prišel od maše, je vlom prijavil policiji.

Smola se vleče

Naša vrta policija je kar planila na zasledovanje in kmalu v sosednji ulici izvohala salamo, stiški sir in fige. V postelji mladega zidarja Franceta. Zaupno je policija izvedela, da je France tat hranilnih knjižic, vendar pa knjižic pri njem ni bilo nikjer, pač pa so našli potrdilo prijavnice za stanovanje s ponarejenim podpisom in žigom. Poleg vloma so torej Franceta obtožili še ponarejanja listin. Potrdilo je pa poneveril, ker je gospodar, kjer stanuje, natančen mož in je pač zahteval potrdilo, da se je France res v redu prijavil policiji. Ker je bil pa France zaradi spopada s stražnikom izgnan iz Ljubljane, se ni mogel prijaviti in je bil takorekoč prisiljen k ponarejanju. Zato ga je poleg vsega tega sodišče moralo prijeti tudi še zaradi prepovedanega povratka v Ljubljano.

France je nenavadno bister fant in bolj izobražen, kakor bi pričakovali od kmečkega sina s samo nekaj razredi osnovne šole. Tudi čedno oblečen, da bi ga prej imeli za študenta, kakor za zidarja. Odgovarja naglo in jasno ter takoj

prizna ponaredbu potrdila, za žig pa pravi, da ga mu je napravil neki dijak za 30 Din. Z delom se je hotel pošteno preživeti in za delom je moral v mesto, čeprav je bil izgnan. Imel je delo in že dve leti ni prosil, zato pa tudi pri monsinjorju ne! Izrečena je bila namreč domneva, da je v monsinjorjevem stanovanju beračil. Odločno in samozavestno pa taji, da bi bil kradel. Vse delavne večere je bil zgodaj doma in

igral na kitaro

edino ob nedeljah je prihajal pozneje. Njegovi sostanovaleci so to tudi potrdili in ga naslikali za solidnega fanta. Ob nedeljah se je zakasnil, ker je hodil

v plesno šolo

Do srede decembra je imel stalno delo, nato je pa čakal, da 13. januarja spet prično. Zaprli so ga.

»Pošteno hočem živeti — z delom, čeprav sem izgnan!«

Obleko so mu zaplenili. Ker jo ima precej in celo dva dežnika, je bila sumljiva.

Nekaj dni po vromu je pa hišnica Milka našla

obe knjižici v blatu

na dvorišču vlomljenega stanovanja. Mokri od dežja, drugače pa nepoškodovani...

France trdi, da za monsinjorjevo stanovanje sploh ne ve, a jestvine mu je dal znanec Jože, ki pomaga pri mesarjih. Kako se ta znanec piše, obtoženec ne ve, kakor imajo tudi inteligentni ljudje večkrat znanca n. pr. iz gostilne, ki ne poznajo njih poklica, večkrat pa tudi ne priimka. Med delavstvom je tako znanje vsakdanje. Tega radodarnega Jožeta, ki se je brezposelnega Franceta usmilil z ukradenimi jestvinami, pa obtoženec sumi, da ga je

zaupno očrnil

Lepa, mlada in prav elegantna gospodična je monsinjorjeva gospodinja Tončka. In varčna, kakor pričajo vloge v hranilnici. Obtoženec ji je na videz znan, ker je morda kdaj prišel prosit, ali pa iz bližine Ljudske kuhinje. Z vsoto gotovostjo je spoznala pri Francetu najdeno salamo, fige in sir po kvaliteti, a obtoženec jo takoj zavrne:

»Če bi bil slutil, da je ukradeno, bi bil gotovo že prej pobjedel!« Jožeta je prosil na posodo za večerjo, ta mu je pa dejal, da ima jestvine. »Prosim, če imaš« in je takoj prinesel. Mastna jedila je spravil v posteljo, da ne pomaže obleke in perila v kovčeku. »Pred nikomer nisem skrival, saj je gospodinja vsak dan postiljala.«

Priča, ki je obtoženec stanoval pri njej, je resen mož. Povedal je, da je že sedem mesecev pri njih in še mikdar ni ničesar zmanjkalo. Tudi stanovanje

ukradel sukno in hlače ter bil obsojen, mesec dni je pa sedel in bil izgnan, ker je v tepežu policaja vrgel ob tla.

Drž. tožilec dr. Lučovnik je podčrtal močne indice, branilec dr. Knaflič je pa dokazoval, da France ni vlomil, ker je bilo okno pritličnega stanovanja odprto, salame pa ni jedel, ker se mu je zdela pokvarjena. Dokaz, da jo je dobil gotovo šele nekaj dni po tatvini! Po prepričljivem zagovoru je obtoženec samo še pristavil: »Jaz sem popolnoma nedolžen!«

Po kratkem posvetovanju je predsednik s. o. s. Brelih razglasil, da je obtoženec

oproščen vloma

V Njujorku je pred dnevi pritisnil silen mraz. Po ulicah je bilo toliko ledu, da so ga morali razbijati s kladivi na pritisk, da ni zastal ves promet

je redno plačeval in nič slabega ne ve o njem. Francetov sostanovalec mesar Zorko je ponudil prisego, da je bil razen ob nedeljah in praznikih France vse večere že ob 8. doma. Tudi kakega kovača mu je posodil, France je pa vedno vse pošteno vrnil. Tudi snažilec čevljev, ki težko hodi zaradi proteze, in pa postavni usnjak Martin, ki si sam kuha, sta Franceta orisala za solidnega sostanovaleca, kake hranilne knjižice pa nikdo ni videl pri njem. Tudi vitrih mu je dal Jože spraviti: »Saj pravim, da je Jože zaupna oseba...«

Na vprašanje, kako se je preživljal, ko je bil brez službe, je odkrito povedal, da je

fušal po hišah

belil, slikal in opravljal mala zidar-ska dela in tako precej zaslužil.

Ko ni imel dela in obleke, je res

pač je bil pa zaradi ponarejenega potrdila in prepovedanega povratka obsojen na 20 dni zapora in na 420 Din globe, ki so jo mu pa takoj izpremenili v 7 dni zapora. Ker je pa v preiskovalnem zaporu kazen že prestal, gre domov.

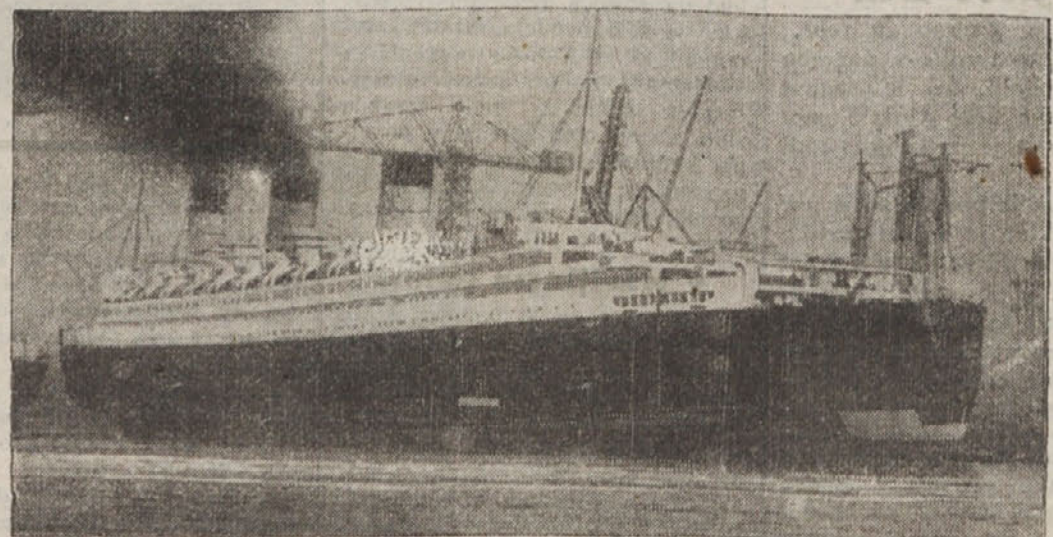
Olikano se je zahvalil sodnikom in zagovorniku, vzal veliki sveženi svojih stvari in moral spet s paznikom, saj ga morajo izročiti policiji, ker je izgnan... Ne bo mu več treba za delom siliti v Ljubljano, saj blizu njegove vasi grade šentjanško železnico, kjer potrebujejo trezne zidarje.

— Veš li, zakaj je zemlja ženskega spola?

— Najbrže zato, ker se ji ne poznajo leta!

— Gospod profesor! Ravnokar sem po nesreči požrla veliko iglo!

— Tu imate drugo! Mene pa pustite v miru!

Orjaški angleški potniški parnik »Queen Mary«, ki je največji na svetu, je dograjen. Slika kaže njegovo prvo polzkusno vožnjo

Iz kraljestva filma

Greta Garbo štrajka

Švedskemu poročevalcu londonškega lista »Daily Mail« se je posrečilo iztakniti Greto Garbo nekje v okolišju Stockholma in jo intervjuvati. Ta razgovor je za časopisni in filmski svet pravcat dogodek, saj je znano, da se Greta v zadnjem času plašno izogiba javnosti.

Ona prebiva zdaj na gradu svoje prijateljice švedske grofice Wachtmeister. Je že osem mesecev, odkar je takorekoč pobegnila iz Hollywooda. In od tedaj je bilo veliko govoric, da sploh ne bo več filmala.

Ampak časnikarju je zdaj izjavila Greta, da se bo še vrnila v Ameriko in spet nastopala v filmu. Na vprašanje, kdaj se misli vrniti, je odgovorila, da tega še ne ve. Rekla je: »Zapustila sem Ameriko, ker so bila med menoj in filmsko družbo razna nesporazumjenja...«

K temu pristavlja »Daily Mail« pripombo: »Iz tega izhaja, da Greta Garbo štrajka. Je torej zato odpotovala, da pusti svojega »producerja« malo se mehčati...«

Po drugih vesteh pa se pripravljajo ustanoviti nove filmske družbe Grete Garbo s švedsko-angleškim kapitalom. Ta družba bo letos izdelala velik zgodovinski film z Greto Garbo v glavni vlogi.

Chaplin odlikovan

Charlie Chaplin je prejel obvestilo, da mu je sekcija za kino v Zvezi narodov v Ženevi podelila zlato kolajno. Ta sklep sekcije je odbor Zveze narodov, v kateri je zastopanih 53 držav, enodušno odobril.

Kontrakt četvorčkov

Četvorčki iz St. Notsa, ki so bili rojeni v novembru in ki je nanje ponosna vsa Anglija, so od neke angleške filmske družbe prejeli petletno pogodbo, ki daje družbi pravico jih izmenoma filmati za tedensko revijo. Honorar za ta nastop četvorčkov se bo plačeval v roke njihovih staršev. In bo v petih letih narastel v prav čedno vsoto!

Bajne številke

Zadnja filmska statistika izkazuje, da je bilo leta 1935 izdelanih 1800 filmov v 54 raznih državah. Za predvajanje teh filmov je bilo po vsem svetu na razpolago 70.000 kinov, ki so v lanskem letu inkasirali okroglo 95 milijonov dinarjev. Te številke kažejo, da je film postal eden največjih gospodarskih faktorjev.

To so zaslužki

V Zedinjenih državah Amerike že nekaj mesecev prepevajo »šlager« (popcvko), ki ima naslov: »Godba, ta gre krog in krog...« Je to eden največjih šlagerških uspehov, ki jih je kdaj bilo, in se da primerjati samo s tisto slavno pesmico »o bananah« ali še bolj slavno »Valencio«. Skladatelja sta Eduard Farley in Michael Riley. Doslej sta zaslužila na tem že skoraj 50 milijonov dinarjev. V enem samem dnevu je bilo prodanih 152.000 izvodov te popevke. Pred letom dni sta bila avtorja še uboga jazz-muzikanta v New Yorku.

Uganite, kateremu izmed gospodov v kavarni je veseli natakark pri- nesel kavo, kateremu pivu, kateremu liker in kateremu vino!

Izpoved pred poroko

Nepričakovani zadržki pred velikim dogodkom

Ljubljana, 20. febr.

Na sodišču so bili mnenja, da je stvar tako nekako v familiji. Razna učena latinska imena so naštevali in se menili o degeneraciji in podobnih zadevah, ki se dajo bolj ali manj srečno uporabiti tudi za olajševalne okoliščine, a kadar ni nobenega drugega upanja na rešitev več, se pa lepo v Lombrosove teorije zavite prikažejo kot rešilni angel pri predlogu za izročitev psihiatrom.

Nagnjenja...

Ce bi ne bilo šlo samo za drobnarijo, pa bi bili zadnjič najbrž govorili tudi o pododvojanju raznih nagnjenj in o psihiatrih. France z Brezovice je bil namreč že večkrat kaznovan, zadnjikrat je pa zaradi tatvine dobil kar 13 mesecev. Še večkrat imajo pa zapisanega Cirila, sina njegovega bratrance, ki je bil obenem s Francetom obsojen in pa tudi z njegovo materjo. Lovili so kokoši in mati jih je prodajala na trgu v Ljubljani, kar se pa ni prodalo, so pa doma porabili. Ni jim šlo slabo, saj zadnja sodba našteva 14 salam, 12 klobas, suho meso, prekajen želodec, še salamo drugega izvora, zajčka in polne kur-nike putk.

Gospodar in hlapec — rivala

Tako staro zadevo so izkopali in tako malenkostno. Medtem je France že odsedel onih 13 mesecev, sedaj so ga pa prijeli še za nerodnosti iz l. 1933. Iz koristoljubja nikakor ni jemal, temveč iz same maščevalnosti ali pa zato, ker se mu je zgodila krivica.

V Vnanjih goricah je France služil pri Poldernu. In, pomislite, gospodar Polde je svojemu hlapcu Francetu v zelje hodil pri sosedovi dekli. Oba sta jo hodila klicati in gospodar je hlapca podil spat. Tudi šipo pri dekletovem okencu je razvneti gospodar ubil, nato je pa hlapca obdolžil in celo zahteval, naj jo plača. France je pa šipo kar doma vzel in častna zadeva je bila poravnana. Toda France je bil na gospodarja sila nevoljen zaradi take krivice, še bolj pa zato, ker ga je spat podil pred punco. Da bi se izplačal, je gospodarju vzel brzoklepalnik, imenitno napravo, ki je bila vredna 400 Din, a tudi koso s poda, oselnik in vse, kar h klepanju in košnji spada, in tudi še pehar repnega semena, po vrhu mu pa obtož-

nica očita še hleb kruha z nožem vred.

»Vse, samo kruha in noža ne«, prizna France, češ, da je bil pač nevoljen na gospodarja.

Pravijo, da je tudi gostilničarki izmaknil dva kovača, srp in štrango. Srp je dal že nazaj. Od onegovega hlapca je pa France dobil tudi 4 lopate, ki so bile ukradene pri sosedu Francetove domačije na Brezovici, pri trgovcu Rudolfu.

Uspeh izpovedi pred poroko

Pri Rudolfu je pa služila Francetova punca, ki jo pa fant olikano imenuje zaročenko. Vse je bilo že pripravljeno za ohect in nevesta je šla k izpovedi. Seveda je povedala, da ima njenemu gospodarju ukradene lopate njen ženin France. Tatinsko blago in milost božja v zakonu pa ne gresta skupaj — nevesta je izdala ženina svojemu gospodarju in so ji ženina kratkomalo zašili. Ona je sedaj pri Francetovi materi in čaka, da bo po veliki noči poroka. Možato je France sodnikom obljubil, da je kontent vse nazaj dati. Skesanemu ženi-nu so dali samo en mesec in 20 dni strogega zapora, zaradi kruha in noža so ga pa oprostili. Milo je za-prosil za odlog kazni, da nevesta ne bo več čakala. Gospodje niso hoteli kati-li mlade sreče in so mu odložili kaznen do po veliki noči zaradi poro-ke. Prav redek poročni dar, vendar bo pa medene tedne pretrgala kaznen.

On: Draga, zakaj pa tako jokaš?

Ona: Ker me vedno bolj zane-marjaš.

On: Zane-marjam? Kako pa to?

Ona: Gospod Mlinar poljublja ženo ves ljubi dan. Zakaj še ti tega ne delaš?

On: Ali dušica, saj gospe Mlinar-jeve n'ti ne poznani.

Dva trgovca sta prišla k od-vetniku, da skleneta trgovsko po-godbo:

— Torej, gospoda, pravi odvet-nik, v pogodbi je vse določeno. Vplačata enak kapital, delovala bo-sta enako riskirala bosta v isti meri Imata še kaj pripomniti?

— Imam, pravi prvi. Dodajte še to, da si v primeru bankrota raz-deliva dobiček na dva enaka dela.

Drag alkohol

Nekaj za slavne davkarije

Veležganjarna Lys v La Gorgue pri Parizu je zadnjič odkrila, da je neki zlikovec dvignil pokrov z enega njenih tankov in ukradel 46 hektolitrov alkohola. Preiskava je dognala, da se je v neki sosednji garaži nahajalo ne samo natančno 46 hektov alkohola prav iste vrste in kakovosti, ampak tudi gumijeva cevka in drugi potrebni pripomočki za izvršitev tatvine. Zganjarna je stvar ovadila sodišču, prišlo je do obravnave, ker pa tožiteljica ni mogla dokazati, da je bil najdeni alkohol res njen, je s pravdo propadla.

V toliko bi bila stvar v redu. Zdaj pa je nastopila davkarija. Ta je izjavila, da je država opeharjena za davek od tistih 46 hl alkohola, ki bi ga morala destilacija plačati v trenutku, čim je ta alkohol zapustil tovarno, in sodišče je razsodilo tako, da tatvina tega alkohola tovarne nikakor ne oprošča davčne dožnosti. Torej je bila nesrečna zganjarna obsojena na te kazni:

1. na 500 frankov globe,
2. plačilo petkratnega zneska davka, namreč 37.000 frankov.
3. plačilo 50 odstot. globe in 20 odstot. petkratnega davčnega zneska za sodne zabeležene stroške;
4. plačilo davčni oblasti nastalih sodniških stroškov in

5. konfiskacijo predmetnega alkohola.

In ker je bil predmetni alkohol ukraden in ga ni bilo mogoče konfiscirati, je smela zganjarna za to plačati še nadaljnjih 6000 frankov. Tako je ukradeni alkohol nesrečno zganjarno stal približno pol milijona frankov — in njen direktor si je pilil lase.

Razne novice

Rusko japonska napetost

Kako kritičen je položaj na mandžurski meji, to predočuje tudi proglaš konzulata v Harbinu na vse ruske državljane v Mandžuriji, naj bodo pripravljeni, da se na dano znamenje povrnejo v Rusijo. Ubožni dobijo potne stroške povrnjene. Iz Vladivostoka prihajajoči potniki pripovedujejo, da so sovjetske oblasti izgnale vse tam naseljene Japonce.

Veliki angleški luksuzni parnik »Winchester Castle« je v gosti megli pri Portlandu v angleškem kanalu zavozil na čeri. Zgodilo se je to v nedeljo ponoči, ko so se pasazirji zabavali na plesu. Ponesrečenemu parniku je na njegove SOS klice takoj prihitelo na pomoč več ladij; vendar se je mogel parnik sam osvoboditi in je, četudi s precejšnjo luknjo v trupu, privozil v Southampton. Ponesrečil se ni nihče.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

47

Drugi del.

Ze nekajkrat je skušal Jim objeti Elzo, toda vselej se mu je umaknila. Zdaj pa je stopila tesno k njemu.

»Jim, dobro me zdajle poslušaj: ali pristaneš, da izvršiš to, kar zahtevam jaz — ali pa te več ne poznam?«

Ali se je Jim resnično kesal tega, kar je bil storil, ali pa ga Elizina lepota ni več omamljala, skratka, ostal je povsem hladnokrvnen in je resno odgovoril:

»Vsak dan bom lahko dobil kakšno lepo dekle, če bom le hotel, saj nisem baš tako grd.«

»Jim, pomisli vendar, kaj govoriš!« je vsa zelena od jeze zavpila Eliza in udarila z noge ob tla. Toda Jim je ostal stanovit.

»Kar sem rekel, sem rekel. O tej neumnosti nočem ničesar več slišati in če me boš še nadalje nadlegovala s tem, potem je bolje, da se ločiva. Rekel sem ti že, da vsak čas lahko dobim drugo, boljše kot pa si ti.«

»Ali naj bo to zahvala za mojo zvesto ljubezen?« je tiho rekla Eliza, zdaj naenkrat vsa prestrašena, da bi jo Jim res utegnil zapustiti. Saj bi potem vsi njeni načrti padli v vodo!

»Larifari«, je predrzno odgovoril Jim, »nikar me ne draži še s tem! Saj veš, kakšen sem potem. Oprimi se rajši dela in ne ukvarjaj se z budalostmi.«

»Je to tvoja zadnja beseda?«
»Zadnja! Ne nadleguj me več s tem, in...«

Ni več slišala, kaj je hotel povedati. Bila je že zunaj na hodniku, kjer se je ustavila in pozorno prisluhnila.

Na Terorju je vladal popolen mir. Nikjer ni bilo ničesar slišati; gotovo je posadka sedaj počivala.

Eliza se je zlobno nasmejala in stopila v glavno kajuto. Ker je že večkrat bila na Terorju, so ji bili vsi prostori dobro znani, pa ji zdaj ni bilo treba dolgo iskati. Odprla je neki predal in brskala po njem. Kmalu je dobila ključ za vijake.

Po ozkih stopnicah je zdaj pohitela proti dnu Terorja, tja kjer so bili rezervoarji za vodo. Ti rezervoarji so se napolnili z vodo, kadar se je Teror hotel pogrezniti globlje v morje, in izpraznili, kadar je hotel na površino. Eliza je zlezla v tak rezervoar in kmalu odprala neko železno ploščo. Mrzlično je delala ter vijak za vijakom zrahljala...

»Tako«, je zadovoljno zamrmrala, »držala se bo, dokler ne bo prevelik pritisk, potem — potem pa plošča ne bo več zdržala, za Terorja ne bo več pomoči.« Stresla se je.

»Jim bo tudi na ladji! Ah kaj, pa naj propade, zakaj me pa ni hotel ubogati! Zame je itak izgubljen. — Ves zaklad bo potem moj! Živela bom udobno in v sičaju.«

Zlezla je iz rezervoarja in malomarno šla mimo Edvarda, ki jo je čakal na krovu. Na njenem obrazu ni bilo moči opaziti, kaj strašnega je pravkar uredila...

TEROR SE POTAPLJA

Jack in njegovi najzvestejši so bili na Terorju, ki je počasi plul po Temzi nizdol.

»Zdaj smo pripluli v morje,« je po enourni vožnji rekel Jack Edvardu. »Zdaj lahko Tom sam krmari; ko pa pridemo v ustje reke Tay, mu bova zopet pomagala.«

Stopil je k napravi, ki je kazala, v kakšni globini se nahaja Teror.

»Teror bi zdaj lahko plul nekoliko višje je dejal Jack in stopil k cevi, ki je vodila v strojni oddelek in zaklical:

»Stavite v obrat sesalke in naj delajo vse dotlej, da ne izdam drugega povelja!«

Takoj nato se je Teror lahko stresel. Stroji so zabrenčali in praznili rezervoarje.

Jack je opazoval globinomer in naenkrat ves prestrašen vzkliknil:

»Kaj pa je to? Saj se potaplja — čedalje bolj!«

Edvard je stopil k njemu — in res, kazalec je kazal globino stotih metrov.

»Stoj!« je ukazal Jack skozi cev. »Nazaj v pristanišče!« Začutila sta, kako se je Teror zasukal.

»Sesalke naj delajo s polno paro!« Pogledal je na kazalec in prebledel.

»Zdaj smo že tristo metrov globoko! Teror mora nekje biti preluknjan — rezervoarji se polnijo tako naglo z vodo, da sesalke niso v stanu izniti vode. Ostro je zaklical v cev:

»Stavite tudi rezervne črpalke v pogon!«

Jack je nekaj časa pozorno opazoval globinomer, potem pa rekel:

»Se tonemo, toda zdaj zelo počasi! Sesalke zdaj kolikor toliko še vzdržujejo ravnotežje — toda...«

Edvard mu je na obrazu bral, kakšna grozna nevarnost preti »Terorju«, in je nehote ponovil:

»Toda? — — —«

»Ne smemo pasti še globlje, je zamolklo odgovoril Jack, »samo še sto metrov — in »Terorja« ne bo več!«

Edvard je prebledel in močilo zrl v Jacka.

»Dognati moramo, kje uhaja voda v »Teror«. Če je to v rezervoarjih, potem — potem se mogoče še rešimo; če pa je luknja kje drugje, tedaj... tedaj se pogreznemo na dnu morja...«

Za trenutek je pomohal s stisnjenimi ustnicami, nato je dejal:

»Ostanite tu, Edvard in točno beležite, s kakšno ihtrostjo tone. Kmalu se vrnem.«

Edvard je strahoma zrl v globinomer in z grozo opazoval, kako je kazalec počasi drsel dalje, kazaje vedno večjo globino...

Jack se je povrnil ves prepreden, pogledal Edvardove beležke in vzdihnil:

»Saj se mi je zdelo, da bo tako! Zdaj sem tudi sam izgubil vsako upanje na rešitev!«

Iz sosednje kabine sta zaslišala obupen vzkrík.

Pohitela sta tja in videla, kako sta se dekletji nezavestni zgružili — slišali sta bli tiste Jackove besede.

»Siroti!« je žalostno pripomnil Jack, »vsaj nekaj časa sta rešeni trpljenja.«

»Toda, kaj naj storimo sedaj?« je nadaljeval, ko sta se vrnila v svojo kabino. »Pravkar sem bil pri potapljačih, ki so mi rekli, da bi bilo nemogoče obdržati se na gladkih »Terorjevih« bokih in tako od zunaj zapreti odprto zaklopnico.«

»Jaz bom poskusil!« je odločno vzkliknil Edvard. »To bo edina naša rešitev.«

»Kaj? Edvard — vi hočete tvegati? Storiš to, kar vsi trdijo, da je nedogoče?!«

»Hočem! Toda potrebujem pomagala.«

»Ne smem se ganiti od strojev, je odgovoril Jack. »Najmanjša napaka ali nepazljivost nas lahko v hipu velja življenje.«

»Tu imate pomagala!« tresenečena sta se obrnila in zagledala Toma, mladega Terorjevega krmarja.

Iz domačih gajev

CVETKO GOLAR:

Delavec

Težka je moja pest,
črna je moja dlan,
v brazde razjedena,
moj je obraz ožgan.

Temen je moj pogled,
kakor bi z ogljem zrl,
raskav in trd moj glas,
kakor bi jeklo trl.

Kadar od dela grem,
sanko se moj smeji
rožnih mi lic v pozdrav:
»Zlati moj očka ti!«

Cvetko Golar se je rodil leta 1879. v Gostecih blizu Škofje Loke. Prva njegova pesem je bila natisnjena leta 1901. v Ljubljanskem Zvonu. Sodeloval je tudi pri »Slovanu« in nekaj malega pri »Domu in Svetu«. Prva njegova knjiga, zbirka pesmi z naslovom »Pisano polje«, je izšla leta 1910. pri Kleinmeyer Bambergu v Ljubljani. Razen te je izdal še več drugih, deloma v verzih, deloma v prozi. Najljubši so mu pravljicni in kmetski motivi. Golar živi kot zasebnik na svojem posestvu v Ljutomeru.

Astrološka napoved

za 21. februar.

V splošnem dober dan. Ugoden za denarne zadeve, igno in spekulacije. Pri oblastnih in uradnih boste danes dobro opravili. Za pravde se tudi kažejo dobri izgledi. V ljubezni pa bodo ženske danes doživljale razočaranja z moškimi, ker se bodo ti pokazali sebične, materialistične in okrutne.

Današnji novorojenčki bodo pametni, delavni ljudje, dobri trgovci in bodo dosegli mnogo uspehov.

Umetno jezero za namakanje polja

V okolici Širokega Brijega v Hercegovni so se kmetje obrnili na bansko upravo in pripravljajo prošnjo na gradbeno ministrstvo da naj bi se v tej okolici uredilo umetno jezero. Tam je namreč polno dolgih in globokih dolin, koder v času pomladnega in jesenskega deževja besne hudourniki. Poleti pa vode zmanjka in trpe kraji radi suše.

Voda iz takega umetnega jezera bi zadostovala za namakanje polj in njiv.

Inženjerji v Mostarju so že izračunali, da bi se dalo s 45 m visokim zidom napraviti umetno jezero, ki bi zadrževalo nad 3 milijone kubičnih metrov vode. Ta bi zadoščala za namakanje v poštev prihajajočih zemljišč.

Omenimo naj, da je misel o ureditvi takega umetnega jezera za namakanje kraškega sveta v teh krajih že stara. Podobne načrte je imel že pred vojno minister Bilinski. Zdaj po mnogih letih so postali spet aktualni...

Okraden kipar

Zagreb, 19. febr.

Neki umetnost ljubeči tat se je ponoči splazil k hiši akademskega kiparja Rudolfa Špiglerja v Zagrebu in mu s portala odnesel bronast kip ženskega akta, ki je vreden okoli 12.000 Din. Najbolj čudno je, kako je mogel tat precej težak kip odnesti, ne da bi ga kdo videl. Tat bo seve kip težko vnovčil, ne da bi ga ob tej priliki razkrinkali.

Korenina

V slovaški vasi Maly Rubkov živi v dobrem zdravju in zadovoljnosti 103 let stara kmetica Marija Karaf. Ima lepo hišico z vrtičkom. Na stanovanju pa ima tudi 25-letno Ano Vereba, ki bi častljivo staro rada tu in tam malo pokomandirala. kakor se reče. Starica je namreč hotela na vrtu dati posekati nekaj starih dreves, kar pa Ani ni bilo všeč. Začel se je prepir, čedalje hujši prepir in naposled sta se ženski spopadli. In kako se je končalo? Tako, da je 103-letna ženska 25letno mladenko tako prematila, da že več dni leži v postelji.

Rešilna kolajna

Iz pariskih listov izvemo še marsikako zanimivo podrobnost iz obravnave proti marsejskim atentatorjem. Talko je izpovedal zdravnik, ki je dal prvo pomoč pri atentatu težko ranjenemu generalu Georgesu, da je general na čudežen način ušel smrti. Kroglja, ki ga je zadela, se je odbila ob kolajni na njegovih prsih, in je tako zgrešila svoj smrtni cilj. Po čudnem naključju pa je bilo to baš srbska večna kolajna, ki jo je med mnogimi drugimi generalovimi križci in kolajnami zadela atentatorjeva krogla.

„Glas“ je zanimiv

Maribor

m— Narodno gledališče. Petek, 21. februarja: zaprto.

m— Kino. Grajski: Premijera velikega sovjetskega filma »Žena za tisoč rubljev«. — Union: Prvi zvočni film slavnega umetnika Ivana Možušina »Otrok karnevala«.

m— Alfonz Grmek mrtev. V Studencih pri Mariboru je umrl znani gostilničar Alfonz Grmek, star 54 let. Blag mu spomil!

m— V. kolo šahovskega prvenstva je končalo z naslednjimi uspehi: Stupan je premagal Mešička, Lobkov Dobrila, Bien Perglerja, dr. Lipaj in Kukovec sta remizirala. — Po V. kolu še vedno vodi Bien s 4 in pol točkami.

m— Kaj bo novega v gledališču? V kratkem bo premiera prve letošnje otroške predstave »Princezka in pastirček«. Igro je napisal Pavel Golia, režija je v rokah Milana Košiča. — Opereta pa pripravlja Straussovo opereto »Cigan baron«.

m— ISSK Maribor: SK Železničar. V nedeljo 23. tm. ob 15. uri na igrišču v Ljudskem vrtu prvenstvena nogometna tekma med ISSK Mariborom in SK Železničarjem.

m— 4000 Din vredno zlato uro je še neizsleden dolgoprstež izmaknil mesarju Josipu Zafiu na Rumski cesti. Policija se trudi, da bi storilca izsledila, še preden bo uro vnovčil.

m— Pod voz je prišel. V Počehovju je te dni vozil 18 letni hlapec Adolf Hovekar gnojnico na travnik. Po nesreči pa se je voz prevrnil in pokopal pod seboj mladega voznika. Ker je pri tem zadobil težke poškodbe, so ga takoj spravili v mariborsko bolnišnico. Zdravniki so ugotovili, da ima Hovekar zlomeno levo nogo, poškodovano hrbtenico in počen mehur. Njegovo stanje je resno.

m— Čepice, ki so trenutno v modi in jih nosijo mnoge Mariborčanke, so povzročile že incidente. Včeraj je neki mladenič na mostu strgal z glave neke gospičine tako čepico in jo zalučal v dravske valove.

m— Tujski promet. V januarju je potovalo preko Maribora 8760 potnikov. Izmed teh je bilo 3532 Avstrijcev, 3352 Jugoslovanov in 9699 Čehoslovakov.

m— Oj ta ljubezen je res prešmentana zadeva. Tudi na policiji imajo skoraj vsak dan posla z nječinimi posledicami. Tovarniški uslužbenec J. R. se je bolj na hitro spoznal s komaj 16 letnim dekletom in vroče zahrepenel po njeni ljubezni. Ko pa jo je samo enkrat objel je moral z največjim ogorčenjem ugotoviti, da mu je deklet med objemom smuknilo denarnico, v kateri je bilo 300 dinarjev.

Celje

—c Soterski izpiti za kandidate iz srezov Celje, Laško, Gornji grad, Konjice, Šmarje pri Jelšah in iz teritorija predstojništva mestne policije v Celju bodo v ponedeljek 16. marca ob pol 9. na okrajnem kavarstvu v Celju. Interesenti naj vložijo takoj prošnje za izpit.

—c Hrbtenico si je nalomil 60-letni Jakob Jevšnik, dninar brez stalnega bivališča, ko je pretekli ponedeljek padel s skednja pri posestniku Juriju Lesjaku v Slivnici.

NAJNOVEJŠA POROČILA

Vpada rasov Sejuma in Kase

Addis-Abeba, 20. febr. Agencija »Radio« poroča: Ras Mulugeta je v stalni zvezi z abesinsko vlado, ki pa ne daje nikakih objasnil. Govori se, da bo ras Mulugeta celo odstavljen radi zadnjih neuspehov. Neuradno se poroča,

da Italijani z vsemi močmi bombardirajo čete rasa Sejuma in Kase, ki se, kot pravijo poročila, pripravljata, da vpadeta Italijanom v bok. Število abesinskih vojakov pod poveljstvom teh dveh poveljnikov znaša 150.000 mož.

Hlinkovi demantiji

Praga, 20. febr. Predsednik slovaške katoliške stranke Hlinka je dal dopisniku nekega lista izjavo, v kateri odločno demantira vse govornice, po katerih slovaška katoliška stranka simpatizira z revizionisti in koketira z Madžarsko in Poljsko. Hlinka je povdaril, da hoče njegova stranka stopiti v vladno koalicijo, potrebno pa je, da vladne stranke priznajo osnovne zahteve slovaške katoliške stranke in se ustanovi poseben oddelek na ministrstvu samo za Slovaško.

Iz domače politike

Razprava o proračunu

Beograd, 20. febr. Včeraj ob 17.15 je začel finančni odbor narodne skupščine podrobno razpravo o državnem proračunu. Predsednik vlade se je pismeno opravičil, da ne more prisostvovati seji, ker je močno prehlajen. Zastopal ga je finančni minister Letica, ki je podal naslednjo izjavo:

Vlada vztraja tudi nadalje na svojem že zavzetem stališču, da je po odklonitvi proračunskega predloga v načelu umestno, da se gre z njim pred narodno skupščino. Ker se pa finančni odbor navzlic temu hoče spustiti tudi v podrobno debato, mu vlada ne bo kratila pojasnil, ki jih finančni odbor od nje zahteva. Finančni odbor pa mora vsekakor to razpravo končati.

—c Kost mu je počila. Ko je 25 letni Valentin Pečnik, voznik pri sodavičarju Naraksu na Kralja Petra cesti 41, valil sode iz voza, mu je sod padel na desno nogo in mu zlomil kost.

—c Sklad drv je pretresel možgane, zlomil levo roko in prizadel hude poškodbe po glavi 75 letnemu Uraniču Ferdinandu, ki je železničar v pok. v Vrbnem pri Št. Jurju ob j. ž. V torek je doma v drvarnici sekal drva in se je sklad drv podrl nanj.

—c Naročnino za februar bo v Celju te dni pobiral naš inkasant.

—c Umor Avgusta Golavška iz Megojnic pri Grižah, je ostal v tajnosti. Ljudska domišljija sicer ugiblje marsikaj, vendar pa še ni nič zanesljivega, na kar bi se preiskava zagonetnega umora lahko opirala.

—c Glavni odbor Zveze kmetških fantov in deklet v Ljubljani ima v nedeljo 23. t. m. svojo sejo v Celju. Seja se prične ob 9. in bo trajala ves dan.

ti v treh dneh, kakor je to določila narodna skupščina.

Finančnemu ministru je odgovoril poslanec Ivan Mohorič. Večina finančnega odbora uvideva, da država ne more ostati brez proračuna in bo proračun tudi pravočasno sprejela. Ne more pa glasovati za takšen proračun, kakor ga je predložila vlada. Proračun je za 960 milijonov večji od prejšnjega. Če vlada ne ve, kako naj proračun zniža, ji bo to pokazala večina finančnega odbora, ki bo podrobno proučila vsako posamezno postavko in spravila proračun v sklad s plačino zmožnostjo davkoplačevalcev ter z znižanim narodnim dohodkom.

Po govoru dr. Otona Gavriloviča je kot prvi prišel v razpravo proračun vrhovne državne uprave. Tu so posamezni govorniki zahtevali znižanje kreditov za senat za en milijon Din. Nato je prišel v razpravo proračun za narodno skupščino, pri čemer se je spet razvila živahna debata, ki včeraj še ni bila zaključena.

Samoobramba hrvatskih kmetov

Poročali smo že o obnovi »Seljačke sloge« kot kulturne in gospodarske organizacije hrvatskih kmetov. Ta organizacija se je vrgla te dni z vso silo na akcijo za zvišanje cen poljedelskim produktom, in to po vnaprej določenem sistemu, ki se ponekod že izvaja. Tako so n. pr. kmetje na včerajšnjem živinskem sejmu v Zagrebu držali cene živini za 10 do 30 % višje kakor poprel. Voli so se prodajali od 3.75 do 5.50 Din, bikji po 4 do 4.50, krave po 3 do 4.50 Din itd. Podobno akcijo so izvedli kmetje tudi na varaždinskem sejmu, kjer so se kupci končno udali in kupili skoraj vso živino, dasi je bila cena mnogo višja, ker so se zbal, da se ne bi še bolj dvignila.

Ker so zagrebški mesarji zagrozili, da bodo zaradi povišanih cen podražili meso, je »Seljačka sloga« napovedala, da bo v tem primeru ustanovila v Zagrebu in v vseh večjih mestih združne klavnice, v katerih bo prodajala meso navzlic višjim cenam živine za 10 do 15 % cenejše, kakor ga sedaj prodajajo zagrebški mesarji.

Eden gre v Ženevo

London, 20. febr. Kot se doznavala, bo minister zunanjih poslov Eden osebno odpotoval v Ženevo na zasedanje odbora 18-orice, ki se po novih poročilih in na predlog Anglije sestane že 2. marca.

Britanska »Bela knjiga« bo, kot izgleda, objavljena 4. marca.

Paragvajska revolucija

Buenos Aires, 20. febr. Polkovnik Franco je postavljen začasnega predsednika paragvajske republike.

Buenos Aires, 20. febr. V Asuncion je prispel z letalom polkovnik Franco, katerega je prebivalstvo prisrčno pozdravilo. Polkovnik Franco je takoj stopil v zvezo z vodji revolucije, da se pomenijo o sestavi nove vlade. V mestu in državi vlada popolen mir. Bil je objavljen proglas na prebivalstvo, naj prične z normalnim delom. Kdor se bo zoperstavil, ga bo zadela stroga kazen.

Asuncion, 20. febr. Takoj po prevzemu oblasti je nova vlada izdala proglas v 35 točkah in objavila, zakaj je prišlo do prevrata v Paragvaju.

Novi prevozi

Napulj, 20. febr. Danes je krenil v Vzhodno Afriko parnik »Meralia«, ki ima na krovu veliko število bombarderskih aparatov.

Pomorski razgovori

Washington, 20. febr. Francoski ambasador je v imenu svoje vlade zaprosil ameriško vlado, naj pristane na redukcijo linijskih ladij, katera je bila označena v washingtonskem sporazumu in dopušča 30.000 tonaže.

— Nove obsodbe duhovnikov in redovnic v Nemčiji zaradi tihotapljenja deviz so bile včeraj razglašene pred kazenskim sodiščem v Berlinu. Aretacije pripadnikov katoliških mladinskih organizacij so zavzele tak obseg, da gre očividno za sistematično akcijo. Tajna policija je doslej aretirala približno 150 članov katoliških organizacij. Kardinal Faulhaber je rad teh aretacij protestiral pri vladi, kjer so mu pa zagrozili, da bodo zaprli še njega, če se bo preveč izpostavljal v boju proti nac. socializmu.

— Albanski zunanji minister Fuad Aslen se je na svojem povratku iz Londona in Pariza, kjer se je pred kratkim sestel z mnogimi državniki, ustavil v Rimu, kjer ga je Mussolini sprejel v dolgi avdienci.

— Predsednik USA Roosevelt je poslal vsem šefom držav severne, srednje in južne Amerike posebna pisma, v katerih jih vabi na veliko panamerikansko konferenco, ki naj bi sklepala o sklenitvi panamerikanskega pak-

Poročilo za smučarje

20. februarja

Kranjska gora — Rateče: —1 C, barometer stoji mirno, pooblačilo se je, mirno, 15 cm srenja. — Vrščič, Krnica, Tamar: 60 cm srenja, smuka ugodna. — Bistrica Boh. jezero: 4 C, pooblačilo se je, mirno, megleno, snega ni. — Koča pod Bogatinom 18. t. m.: —3 C, lepo, mirno, na 280 cm podlagi 5 cm pršiča, smuka prav dobra. — Pokljuka 19. t. m.: oblačno, mirno, 100 cm južnega snega, smuka dobra.

Četrti dan banovinskega zasedanja Zadoščenje za krivice Tehnični proračun

Ljubljana, 20. februarja.

Za večerajšjo razpravo o prosvetnem proračunu se je prijavilo 25 govornikov, ki so v svojih izjavah posegli v naš prosvetni in kulturni organizem in udejstvovanje. Večina izjav je veljala našemu osnovnemu šolstvu in prosvetno ljudskim kulturnim akcijam. Posamezni gg. banovinski svetniki so deloma načelno deloma pa s stališča lokalnih potreb in razmer njih srezov orisali pomnoge prosvetne in kulturne zadeve.

Vprašanje ljubljanskega gledališča

Zanimivo je bilo izvajanje 4. govornika g. dr. Adlešiča, predsednika ljubljanske mestne občine glede ljubljanskega gledališča. Tu je govornik izjavil, da je ljubljansko gledališče v finančnem oziru v veliki zagati. Malenkostna dotacija banovine v znesku 40.000 dinarjev ne bo mogla rešiti položaja. Obisk gledališča prinese komaj 1.400.000. To je vsekakor premalo. Obisk gledališča bo treba dvigniti. Tu je govornik apeliral na naše pridobitne kroge, ki živijo od Ljubljane in slovenskega naroda. Kje so ti krogi? Kadar igrajo naši domači umetniki, ki za inozemskimi nič ne zaostajajo, takrat jih ni. Kadar pa pridejo tuje k nam, ja, takrat so pa tu. Da bo obisk večji, bo pa seveda moralo tudi gledališče storiti svojo dolžnost. Nikakor ni v njegovem interesu, da prireja igre, ki jih je narod obsodil, pravtako tudi ne igre, ki so brez vsake vrednosti (za primer je govornik navedel »Prešmentani grad«). Gledališče mora biti pri izbiri iger na višku. In če banovina in mestna občina podpirata to našo visoko kulturno ustanovo, bi morala imeti banovina in mestna občina tudi svoj vpliv na gledališče in soočati, kako se v gledališču izvaja kulturni program in gospodarstvo.

Vagabundiranje in postajanje pred cerkvami

Nič manj zanimiv pa ni bil predlog oziroma nasvet ban. s. Jakoba Jana iz Podhoma, naj g. ban izda posebno uredbo glede vagabundiranja in postajanja pred cerkvami za časa božje službe. Zelo se je namreč razpasla navada, da fantje in mladina postaja pred cerkvijo in ne gre k službi božji, kar v moralnem oziru zelo slabo vpliva na vso okolico. Uredba naj prepove, da se za časa božje službe v oddaljenosti 200 m okoli cerkve ne sme postopati in naj se vsakogar, ki bi to prekršil, kar najstrožje kaznuje.

Zadoščenje za krivice

Prav posebno navdušenje je med gg. svetniki izzvalo izvajanje ban. s. Alojza Zorenca, v katerem je govornik uvodoma prikazal krivice, ki so bile v prejšnjem režimu storjene nedolžnim učiteljskim žrtvam. Z novimi premeštvami pa so se deloma popravile težke krivice, ki so bile storjene narodu. Ljudstvo je te nove premeštve z zadovoljstvom pozdravilo, ker je videlo v njih vsaj delno zadoščenje. V tem duhu je govornik tudi predlagal resolucijo, ki jo je banovinski svet pri kasnejšem glasovanju sprejel z velikim odobravanjem.

Proti sta glasovala le dva b. svetnika, kakor Poroča današnji »Slovenski dom« pod naslovom »Kdo ni za popravilo krivice«, in sicer dr. dr. Ravnik iz Maribora in dr. Visenjak iz Ptuja.

Proti monopolizaciji knjig in zapostavljanju sl. jezika

Z velikim zadovoljstvom in soglasno je bila tudi sprejeta resolucija, ki obsoja monopolizacijo šolskih knjig in zapostavljanje slovenskega jezika, ki jo je med razpravo predlagal b. s. dr. Vidic iz Kamnika. Pravtako soglasna pa je bila tudi resolucija, v kateri se ban. svet zavzema za popolno gimnazijo v Murski Soboti in smatra, da je to zadeva, ki se tiče vsega slovenskega naroda.

Vrsta govornikov pri razpravi o prosvetnem proračunu je ponekod ostro kritizirala razmere v našem šolstvu, ki se morajo nujno v splošnem interesu izboljšati.

Proračun tehničnega oddelka

V razpravo je nato prišel proračun 5. tehničnega oddelka, za katerega je podal obsežno poročilo načelnik g. inž. Skaberne. Tudi na tem polju je bilo hudo občutiti pomanjkanje zadostnih sredstev, ki bi v še večji meri omogočila vzdrževati cestno omrežje. Bamska uprava je mogla le delno zajeziiti velike potrebe, ki se oglašajo s podeželja, in komaj da je bilo mogoče misliti na velike tehnične podvige. Potrebe so silno velike, ne le pri popravilih cestnega omrežja, marveč v isti meri tudi pri drugih hidrotehniških delih, tako regulacijah, zgraditvi mostov, vodovodov, potov in drugih javnih delih.

Naše ceste in pota

V tekočem letu upravlja banovina 1.198,5 km banovinskih cest I. reda, 2.885,7 km II. reda in 29,3 km železniških dovoznih poti. Lani se je daljina ban. cest povečala za 3,34 km. Občinskih cest imamo sedaj po izvršeni kategorizaciji in izmeri 18.527.649 m. Skupno pa znaša vse naše cestno omrežje okoli 22.640 km, k čemur je še prišteti nad 600 km drž. cest, tako da znaša v celoti naše cestno omrežje nekaj nad 23.000 km.

Regulacije, mostovi, vodovodi

Poleg skrbi za cestno omrežje je banska uprava posvečala veliko pozornost še drugim hidrotehničnim delom, vse pa seveda le v okviru možnosti. Tu čaka nešteto neodložljivih del. Načrti so narejeni, teren je pripravljen, manjka le kreditov. Zlasti je pereče vprašanje raznih regulacij, tako Savinje in drugih rek, ki delajo sedaj ogromno škodo našemu gospodar-

stvu. V isti meri je važno tudi vprašanje asanacijskih del na podeželju, kjer ponekod ljudstvo še vedno nima zdrave pitne vode. V tem oziru je to vprašanje posebno pereče zlasti v Belj in Suhi krajini. Mnogokje za najnujnejši promet še ni mostov. Na posebno gradnjo pa spričo malenkostnih kreditov banovina ni mogla računati.

Za vse komaj 37 milijonov

Proračun za leto 1936/37 je takorekoč minimum, s katerim se bo dalo ob previdnem delu vzdrževati v redu sedanje naprave in deloma zgraditi tudi nekaj novih, ki so neodložljive. Spričo tako nizkega proračuna, ki znaša nekaj nad 37 milijonov dinarjev, bo le težko misliti na sistematično izvedbo regulacijskih del. Javna dela, ki bi omilila brezposelnost in nekoliko poživila naše celokupno gospodarstvo, so sicer predvidena, potrebno pa bo zanje poiskati zadostnih kreditov.

Debata: potrebe vsepovsod velike

K debati o tehničnem proračunu se je nato prijavilo 28 govornikov. Posamezna njih poročila so v celoti kakor kalejdoskop prikazala, koliko nujnih del čaka in kako velike so ponekod potrebe. Zlasti se je mnogo povdarjalo, kako je treba iz tujsko-prometnih razlogov pričeti z sistematično gradnjo lepih cest, ki bodo tujca vabile in ne odbijale kot se to danes godi. Za zdrav razvoj tujskega prometa nam je dobro cestišče potrebno kakor najvažnejši živec v človeškem telesu. Na tem mestu se je mnogo omenjalo zgraditev cest, ki bo vezala Slovenijo z morjem, in ceste iz Maribora v Ljubljano in iz Ljubljane na Gorenjsko. Pri cestnem vprašanju se zelo težko občuti dejstvo, da skoraj vse cestno omrežje pade na ramene banovine in občin. V tem oziru bi morala vsaj najvažnejše cestne dele prevzeti v svojo upravo država, ki je pravtako zainteresirana na dobrih cestah. Med govorniki je zlasti inž. Šuklje v obsežnem izjavljanju prikazal, kako je treba sestaviti za vso Slovenijo velik načrt za ceste in javna dela. Tu je posebno kritiziral dosedanjo prakso podeljevanja raznih liferacij in javnih del. G. banu so mnogi govorniki še pisмено predložili lokalne želje.

V nadaljnjem zasedanju pride še danes v pretres proračun za socialno politiko in narodno zdravje.

Oglašuj v „Glasu“

**Najceneje
kupite
v času
Belega tedna.
Zahtevajte
tako
brezplačen
slovenski
cenik.**

Kastner & Ohler
Zagreb.

Največja trgovska in razpošiljalna hiša v Jugoslaviji.

Goljufije na Poljskem

Varšava, 20. febr. Poljske oblasti so odkrile velike goljufije pri deklaracijah uvoza japonskih žarnic na Poljsko.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

V Ljubljani ali bližnji okolici

iščem zemljišče, ki leži izven gradbenega okoliša in na katerem bi se lahko pridobival gramoz. Oferte naj točno navedejo parcelno številko zemljišča, katastrsko občino, površino zemljišča in njega ceno ter plačilne pogoje. — Oferte je poslati upravi lista pod geslom »Gramoznica«.

Zenitve

in možitve boljših krogov posredujemo najvestneje. Razpošiljamo informativne prospekte proti predplačilu Din 10.— v poštnih znakah diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Naročite takoj prospekte! »Rezore« Zagreb — pošta 3

Poročni prstani, zlati od 60.— Din, srebrni po Din 10, dobite pri Grajskem urarju, Maribor.

38-55

je številka, katero pokličite pri naročevanju svojih

oglasov

v „Glasu naroda“